

Motion till riksdagen

1989/90:Sf45

av Sigge Godin m.fl. (fp)

med anledning av förslag 1989/90:8 Riksdagens
revisorers förslag angående arbetsskadeförsäkringen

Riksdagens revisorer har granskat arbetsskadeförsäkringen och konstaterar att den inte fungerar väl. Följande kritik framförs i revisorernas rapport 1988/89:5.

- Försäkringen finansieras i allt högre utsträckning via statsbudgeten, vilket strider mot riksdagsbeslutet.
- Arbetsskadeförsäkringslagen har visat sig inte gå att tillämpa på ett rättvist sätt.
- Försäkringens högre ersättningsnivå jämte handläggningstiderna i systemet torde verka rehabiliteringshindrande.
- Försäkringens betydelse för det förebyggande arbetsskyddet synes vara starkt begränsad.
- Försäkringen utgör inte den grund för en tillfredsställande arbetsskade-statistik som var förväntad.
- Kompensationsnivån inom andra trygghetssystem ligger för flertalet på en tillfredsställande nivå.

Rapporten har remissbehandlats av berörda myndigheter och organisationer. Remissinstanserna instämmer i stort sett i revisorernas kritik.

Riksdagsrevisorerna lägger fram ett antal förslag till åtgärder med anledning av sin granskning. Vi vill dock komplettera dessa förslag på vissa punkter.

I avvaktan på att försäkringen ses över förordar vi att vissa förändringar i arbetsskadeförsäkringens tillämpning genomförs. Vi hänvisar till vår motion om sjukförsäkringen (1989/90:Sf346). I den motionen föreslår vi en utredning om en integration av arbetsskadeförsäkringen med sjukförsäkringen. I avvaktan på förslagets genomförande föreslår vi att den så kallade samordningstiden förlängs från nuvarande 90 dagar till 180 dagar. Vi tror att denna förlängning av samordningstiden medför att tillströmningen av nya ärenden minskar. Detta medför en snabbare behandling av återstående ärenden. Vi hänvisar också till folkpartiets motion om den ekonomiska politiken (1989/90:Fi211). I den förordar vi att praxisen vid bedömningen av arbetsskadeansökningar måste bli mer restriktiv. En anledning till ökat antal arbetsskadeanmälningar utgörs av ändrad praxis vid bedömning av skada. För några år sedan bifölls endast hälften av ansökningarna, numera i stort sett alla (omkring 90%).

Revisorerna konstaterar i sin rapport att systemets nuvarande konstruktion verkar starkt rehabiliteringshinder. Försäkringssystemet är tänkt att hjälpa den enskilde, men är i själva verket konstruerat så att det bidrar till passivering. Engagemanget från arbetsgivarnas sida är dessutom alltför svagt. Detta kan också förklaras med försäkringens nuvarande konstruktion. En godkänd arbetsskada befriar arbetsgivaren från fortsatt ansvar för den försäkrade. Vi hänvisar även här till vår motion om sjukförsäkringen (1989/90:Sf346), där föreslår vi ett införande av arbetsgivarperiod inom sjukförsäkringen. Detta skulle öka arbetsgivarnas motivation att redan på ett tidigt stadium engagera sig mer i arbetsmiljöfrågorna.

Revisorerna föreslår att arbetsgivaravgifterna skall differentieras på basis av företagens sjukfrånvarostatistik. Vi anser att en differentiering i första hand bör prövas för avgiften till arbetsskadeförsäkringen (f.n. 0,9%). Sjukförsäkringsavgiften kommer i praktiken att delvis differentieras genom ett införande av arbetsgivarperiod.

Upprepade korttidssjukskrivningar kan ofta vara inledningen på en arbetsskadekarriär. Arbetsgivaren och försäkringskassan borde på ett tidigt stadium klara ut orsakerna till detta. Men sjukförsäkringens konstruktion och bristande resurser försvårar detta. De långa tiderna för handläggning av arbetsskadeansökningarna medför att rehabiliteringen försvåras. Rehabilitering före ett beslut om arbetsskada kan minska ersättningen från försäkringen. Mot bakgrund av detta föreslår vi att det omgående införs en möjlighet att fatta preliminära beslut inom arbetsskadeförsäkringen. Dessa preliminära beslut skall då avse den del inom försäkringen som utgörs av livränta. Det ska vara möjligt att fatta ett sådant preliminärt beslut om det bedöms som högst troligt att ansökningen kommer att bifallas. Denna möjlighet föreslås gälla tills försäkringen reformerats. Ett preliminärt beslut om livräntan kan medverka till ökad motivation för att vidta rehabilitering i ett tidigare skede. Tidiga rehabiliteringsinsatser är av största betydelse för dess möjlighet till önskat resultat. Ökade rehabiliteringsinsatser medför dessutom minskade kostnader på flera områden.

Arbetskyddsverket har som ett övergripande mål att förbättra miljön på landets arbetsplatser så att färre skadas av sitt arbete. Yrkesinspektionen är en del av arbetskyddsverket. Yrkesinspektionen skall följa arbetskyddets utveckling och utöva tillsyn i sina distrikt. Arbetsplatser som har flera anmälda arbetsskador måste regelbundet bli föremål för tillsyn och uppföljning från yrkesinspektionens sida.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjligheten att fatta preliminära beslut inom arbetsskadeförsäkringen.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om differentierade arbetsgivaravgifter.
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om yrkesinspektionen.

Stockholm den 16 februari 1990

Mot. 1989/90

Sf45

Sigge Godin (fp)

Maria Leissner (fp)

Ingrid Ronne-Björkqvist (fp)

Barbro Sandberg (fp)